

ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
В 32. СУИЧЕ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
УЧЕБНА 2026/2027 ГОДИНА

Приет на основание чл. 175, ал. 1–3 от Закона за предучилищното и училищното образование от представители на Педагогическия съвет, Обществения съвет, Училищното настоятелство и ученическото самоуправление по ред, определен в Правилника за устройството и дейността на училището.

Дата на приемане: 09.09.2026 г. Протокол/решение: № 19/09.09.2026 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс определя общите ценности и стандарти за поведение на всички участници в училищната общност – ученици, родители, педагогически специалисти, непедagogически персонал, ръководство и органи на училищното самоуправление. Той има за цел да насърчава отношения на уважение, доверие, отговорност, справедливост и сътрудничество и да подпомага създаването на безопасна, приобщаваща и подкрепяща образователна среда.

Кодексът има за цел:

1. да утвърждава достойнството и правата на всяко дете и ученик;
2. да насърчава професионално, честно и безпристрастно поведение на работещите в училището;
3. да подпомага уважителната комуникация между училището, учениците и семействата;
4. да насърчава позитивната дисциплина, превенцията на насилието и отговорното поведение в дигитална среда;
5. да укрепва доверието в училището като образователна институция и общност.

НОРМАТИВНА ОСНОВА

- Конституцията на Република България;
- Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи;
- Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО);
- Закона за закрила на детето;
- Закона за защита от дискриминация;
- Закона за защита на личните данни и приложимите правила за защита на личните данни;
- Наредбата за приобщаващото образование;
- Правилника за устройството и дейността на 32. СУИЧЕ и другите вътрешни актове на училището.

НАШИТЕ ОБЩИ ПРАВИЛА

Всеки член на училищната общност се стреми да:

- говори и действа с уважение;
- пази достойнството, сигурността и личното пространство на другите;
- не допуска тормоз, насилие, унижение, дискриминация или език на омразата;
- бъде честен в учебната и професионалната си работа;
- поема отговорност за собствените си действия и поправя причинената вреда, когато това е възможно;
- пази личните данни и не публикува чужди снимки, записи или информация без правно основание или необходимото съгласие;
- използва технологии и изкуствен интелект отговорно, безопасно и прозрачно;
- решава конфликтите чрез диалог, съдействие и установените училищни процедури;
- се грижи за училищната среда и имуществото;
- търси помощ, когато е свидетел или пострадал от риск, тормоз, насилие или друго неетично поведение.

РАЗДЕЛ I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Етичният кодекс се основава на принципите на законност, зачитане на човешкото достойнство, равнопоставеност, недопускане на дискриминация, хуманизъм, толерантност, справедливост, професионална отговорност и най-добрия интерес на детето.

Чл. 2. В съответствие със ЗПУО училищното образование е светско. В училището не се допускат дейности, забранени от закона, включително налагане на идеологически и/или религиозни доктрини, партийно-политическа дейност и други действия, забранени от чл. 11 от ЗПУО.

Чл. 3. Кодексът се прилага към всички участници в училищната общност според техните права, отговорности и роля. Той не заменя ЗПУО, Кодекса на труда, Правилника за устройството и дейността на училището, Етичните правила за отделни професии или други приложими нормативни и вътрешни актове.

Чл. 4. Кодексът се изготвя по достъпен и разбираем за учениците начин, поставя се на видно място в училищната сграда и се публикува на интернет страницата на училището.

РАЗДЕЛ II

ЕТИЧНИ СТАНДАРТИ ЗА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Глава I. Педагогически специалисти и служители

Чл. 5. Педагогическите специалисти и служителите изпълняват задълженията си компетентно, добросъвестно, безпристрастно и с уважение към правата и достойнството на всеки човек.

1. Поставят безопасността, развитието и най-добрия интерес на детето и ученика сред водещите критерии в професионалната си дейност.
2. Не допускат унижително отношение, физическо или психическо насилие, тормоз, дискриминация, фаворизиране или злоупотреба с власт.
3. Познават индивидуалните особености и потребности на учениците и прилагат подходи, съобразени с възрастта, развитието и образователните им потребности.
4. Изслушват учениците и насърчават свободното и отговорно изразяване на мнение по въпроси, които ги засягат.
5. Поддържат професионални граници в отношенията с учениците и техните семейства.
6. Не използват професионалното си положение за лично облагодетелстване или за предоставяне на необосновано предимство на определено лице.
7. Отнасят се отговорно към повереното имущество, информация и ресурси на училището.

Чл. 6. При съмнение или информация за насилие, тормоз, риск за здравето или сигурността на дете или ученик служителите действат своевременно по установените вътрешни процедури и приложимото законодателство, като информират компетентните лица и органи.

Чл. 7. Служителите пазят поверителността на информацията, станала им известна при изпълнение на служебните задължения, и я използват само за законни и професионално обосновани цели. Поверителността не пречи изпълнението на законово задължение за сигнализиране при риск за дете.

Чл. 8. Когато служител изразява лично мнение публично, включително в социални мрежи, той не го представя като официална позиция на училището, освен ако е надлежно упълномощен.

Глава II. Ученици

Чл. 9. Всеки ученик има право на уважение, безопасна и подкрепяща среда, равнопоставено отношение, информация за своите права и задължения, подкрепа за личностно развитие и участие в училищния живот съобразно възрастта и нормативната уредба.

Чл. 10. Учениците са длъжни да уважават достойнството, правата и личното пространство на съученици, учители, служители и родители и да не извършват тормоз, насилие, унижение, дискриминация, заплахи или други действия, които създават риск за другите.

Чл. 11. Учениците проявяват академична честност – изпълняват учебните задачи добросъвестно, посочват използваните източници, не представят чужд или автоматично генериран текст, изображение, код или друг продукт като изцяло собствен, когато това противоречи на указанията на учителя.

Чл. 12. При конфликти учениците търсят диалог и съдействие от класния ръководител, учител, психолог, педагогически съветник или друг компетентен служител, вместо да прибегват до саморазправа.

Глава III. Родители

Чл. 13. Родителите са партньори на училището и имат право на своевременна, коректна и уважително поднесена информация за развитието, образователните резултати, приобщаването и поведението на детето им в рамките на закона и защитата на личните данни.

Чл. 14. Родителите общуват с педагогическите специалисти, ръководството, другите родители и учениците в добър тон, без обиди, заплахи, натиск, саморазправа или публично разпространяване на непроверена лична информация.

Чл. 15. Критики, сигнали, жалби и предложения се отправят по установения ред и се разглеждат добросъвестно. Изразяването на обосновано несъгласие или критика не се счита само по себе си за неетично поведение.

Чл. 16. Родителите съдействат за спазването на училищните правила, редовното посещение на учебните занятия, отговорното използване на дигитални устройства и безопасното поведение на детето.

Глава IV. Морални отговорности към семейството

Чл. 17. Работещите в училището зачитат достойнството, културата, езика и убежденията на всяко семейство, доколкото това е съвместимо с правата на детето и действащото законодателство.

Чл. 18. Семейството се информира своевременно за решения и мерки, които засягат детето, и се включва в обсъждането им в случаите и по реда, предвидени в закона.

Чл. 19. Не се използват отношенията със семейството за лична облага. Не се допускат отношения или зависимости, които могат да поставят под съмнение безпристрастността на служителя.

Чл. 20. При конфликт между членове на семейството служителите запазват професионална неутралност, действат в рамките на компетентността си и поставят в центъра интереса и безопасността на детето.

Глава V. Взаимоотношения с колегите

Чл. 21. В отношенията помежду си служителите проявяват уважение, коректност, колегиалност и готовност за сътрудничество. Не се допуска публично унижаване, запоставяне, тормоз или дискриминация.

Чл. 22. Професионалните различия се обсъждат аргументирано и по подходящ ред. Критиката е насочена към действия, решения или резултати, а не към личното достойнство.

Чл. 23. Ръководните служители дават личен пример за етично поведение, справедливост, прозрачност и последователност при вземане на решения.

Глава VI. Дигитална етика, снимки, записи и изкуствен интелект

Чл. 24. Училищната общност използва дигиталните технологии по начин, който защитава сигурността, личните данни, авторските права и достойнството на участниците в образователния процес.

Чл. 25. Не се правят и не се разпространяват аудио- и видеозаписи, снимки, екранни записи или лични данни на други лица в нарушение на закона, училищните правила или без необходимото правно основание/съгласие.

Чл. 26. Не се допуска създаване или разпространяване на манипулирано съдържание, включително deepfake материали, с цел унижаване, измама, заплаха, тормоз, zlepоставяне или представяне на друго лице по подвеждащ начин.

Чл. 27. При използване на системи с изкуствен интелект:

1. се спазват указанията на учителя и правилата за академична честност;
2. не се въвеждат лични, чувствителни, поверителни или служебни данни в публични AI услуги без разрешение и законово основание;
3. резултатите се проверяват критично за достоверност, пристрастия и грешки;
4. когато е съществено за оценяването или авторството, използването на AI се посочва по начин, определен от учителя;
5. AI не се използва за измама, имитация на самоличност, тормоз, генериране на незаконно или унижително съдържание.

Глава VII. Професионално и обществено поведение. Конфликт на интереси

Чл. 28. Служителят изпълнява законосъобразните служебни разпореждания и своевременно поставя пред прекия си ръководител професионални, етични или организационни проблеми, които пречат работата му.

Чл. 29. Служителят не е длъжен да изпълнява нареждане, което е явно законосъобразно. При съмнение за законосъобразността му търси разяснение или писмено потвърждение по установения ред.

Чл. 30. Служителят не иска и не приема подаръци, услуги, пари или други облаги, които могат да повлияят или да създадат основателно съмнение, че влияят върху безпристрастното изпълнение на служебните му задължения.

Чл. 31. При възможен конфликт между служебни задължения и частен интерес служителят своевременно уведомява директора или непосредствения си ръководител и не участва във вземането на решение, когато това е необходимо за запазване на безпристрастността.

Чл. 32. Служителят използва училищното имущество, документи, информационни системи и данни само за служебни цели, освен ако е разрешено друго по установения ред.

Чл. 33. При публично участие от името на училището служителят поддържа професионално поведение и представя коректно фактите и официалните позиции на институцията.

Глава VIII. Подкрепа, позитивен климат и превенция

Чл. 34. Подкрепата за личностно развитие се осъществява при зачитане на индивидуалните потребности, силните страни, достойнството и правото на участие на детето и ученика.

Чл. 35. При работа с проблемно поведение се прилага принципът на позитивната дисциплина – изслушване, изясняване на причините, подкрепа за поемане на отговорност и усвояване на подходящи модели на поведение.

Чл. 36. Училището насърчава култура на ранно сигнализиране и взаимна подкрепа при тормоз, насилие, кибертормоз, дискриминация, риск от отпадане или друга ситуация, застрашаваща благополучието на ученик.

РАЗДЕЛ III

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 37. За подпомагане при прилагането на Етичния кодекс в училището действа Комисия по етика. Съставът, мандатът, организацията и редът за работа на комисията се определят съгласно Правилника за устройството и дейността на училището и заповед на директора.

Чл. 38. Комисията по етика има консултативни и превантивни функции. Тя разглежда сигнали за възможни нарушения на етичните правила, изяснява относимите обстоятелства, изслушва засегнатите лица при спазване на принципите на безпристрастност и конфиденциалност и изготвя мотивирано становище.

Чл. 39. Сигналите се подават по установения в училището ред. Комисията не замества компетентните органи по трудови, административни, дисциплинарни или закрилни производства и не налага сама дисциплинарни наказания или санкции.

Чл. 40. Когато сигналът съдържа данни за риск за дете, насилие, престъпление, дискриминация, конфликт на интереси или друго нарушение, за което е компетентен друг орган, комисията уведомява директора и/или компетентния орган съобразно приложимите правила.

Чл. 41. При разглеждане на сигнал се гарантират право на изслушване, защита на личното достойнство, ограничен достъп до информацията и недопускане на ответни действия срещу добросъвестно сигнализирано лице.

Чл. 42. Комисията периодично анализира повтарящите се етични казуси и предлага превантивни мерки, обучения или актуализация на вътрешни правила.

РАЗДЕЛ IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 43. При нарушение на етичните правила се прилагат мерките и процедурите, предвидени в действащото законодателство и вътрешните актове на училището. Самото становище на Комисията по етика не представлява дисциплинарно наказание или санкция.

Чл. 44. При първоначално постъпване на работа всеки служител се запознава с Етичния кодекс. Учениците и родителите се запознават с него по подходящ за възрастта и ролята им начин.

Чл. 45. Кодексът се преглежда най-малко веднъж годишно и при необходимост се актуализира при промени в нормативната уредба, училищните политики или установени практически потребности.

Чл. 46. Настоящият Етичен кодекс влиза в сила от датата на приемането му.

Приет на: 09.09.2026 г.